

Transsexualita v právu

Abstrakt

Změna pohlaví je aktuální téma, které se týká pouze relativně malého počtu lidí a v českém právním prostředí mu není věnována potřebná pozornost, přestože právní úprava je dlouhodobě nedostatečná a není v souladu s mezinárodně uznávanými standardy ochrany lidských práv. Celý právní řád stojí na binárním pojetí pohlaví a trans lidé často nejsou schopni se v jeho rámci umístit. Název práce odráží právní situaci trans lidí v České republice, neboť jsou to z celé trans komunity pouze transsexuálové, kterým právní úprava věnuje pozornost a umožňuje jim dosáhnout života v pohlaví, se kterým se ztotožňují. Zákon zapomíná na ostatní trans lidi, kteří si z různých důvodů nepřejí podstoupit chirurgickou změnu pohlaví a kvůli nepříznivé právní úpravě se tak musí potýkat s nepříjemnými a ponižujícími situacemi a diskriminací. Práce poskytuje vysvětlení pojmosloví problematiky, popis celého procesu změny pohlaví a analýzu právního postavení trans osob v České republice s akcentem na kritický rozbor klíčových aspektů změny pohlaví, jejichž problematičnost je demonstrována na judikatuře Evropského soudu pro lidská práva. Ustanovení české právní úpravy v občanském zákoníku, zákoně o specifických zdravotních službách, zákoně o matrikách a zákoně o evidenci obyvatel jsou navíc podrobena srovnání s německou legislativou a německou rozhodovací praxí, což může být zajímavé zejména s ohledem na podobnost obou právních kultur. Na konci práce přispívá do společenské diskuze některými možnými návrhy řešení v návaznosti na projednávanou novelu občanského zákoníku a zákona o matrikách. Od roku 2012, ve kterém nabyl účinnosti zákon o specifických zdravotních službách a občanský zákoník platnosti, se v České republice počet žadatelů o změnu pohlaví více než desetinásobně zvýšil. Právo by mělo takto narůstající počet trans lidí reflektovat, aby účinně ochránil jejich zaručená lidská práva.